

DOI <https://doi.org/10.33989/pnpu.1235.c4129>

**ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ОСВІТНЬОГО
КОНСАЛТИНГУ У ПІДГОТОВЦІ МАГІСТРАНТІВ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ
«ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ: КОНСАЛТИНГ ТА ЕКСПЕРТИЗА»**

Анотація. У статті обґрунтовано актуальність освітнього консалтингу як важливої складової сучасної системи підготовки магістрантів освітньої програми «Організація освітнього процесу: консалтинг та експертиза» в умовах трансформації вищої освіти та зростання запиту на фахівців, здатних здійснювати консалтингову, експертну й дорадчу діяльність. Схарактеризовано низку принципів, що забезпечують системність, науковість та практичну значущість процесу консультування у межах професійної підготовки магістрантів освітньої програми «Організація освітнього процесу: консалтинг та експертиза»: науковості, індивідуалізації, практико-орієнтованості, безперервності, інтегративності, партнерської взаємодії, цифровізації, самоорганізації та рефлексії. У результаті дослідження визначено та теоретично обґрунтовано комплекс організаційно-педагогічних умов ефективної реалізації освітнього консалтингу у професійній підготовці магістрантів освітньої програми «Організація освітнього процесу: консалтинг та експертиза»: системна організація консалтингового процесу; інтеграція методологічних підходів до освітнього консалтингу (системний, компетентнісний, діяльнісний, особистісно-орієнтований, технологічний, ресурсно-орієнтований, стейкхолдерський підходи); використання різних форматів освітнього консалтингу; використання цифрових технологій для освітнього консалтингу. Доведено, що реалізація зазначених організаційно-педагогічних умов сприяє формуванню у магістрантів цілісної професійної

компетентності освітнього консультанта, розвитку здатності до аналітичної, експертної та проєктної діяльності, підвищенню рівня автономії, рефлексивності та готовності до професійного саморозвитку. Особливу роль у цьому процесі відіграє консалтинг-лабораторія «ConsultEdu Lab», яка виступає інноваційним науково-методичним та організаційним середовищем для інтеграції теоретичної підготовки з практикою освітнього консалтингу, зокрема у сфері створення та експертизи електронних освітніх ресурсів.

Ключові слова: *консалтинг, освітній консалтинг, магістранти, освітні науки, освітня програма, вища освіта, професійна підготовка, методологічні підходи, цифровізація, організаційно-педагогічні умови.*

У сучасному освітньому середовищі підготовка висококваліфікованих фахівців у сфері організації освітнього процесу потребує не лише теоретичної компетентності, а й формування практичних умінь, пов'язаних із здійсненням освітнього консалтингу та проведенням експертизи. Значне ускладнення освітніх систем, інтеграція інноваційних технологій, вимоги до підвищення якості освітніх послуг і адаптації навчальних програм до потреб замовників освіти визначають необхідність розвитку спеціалізованих організаційно-педагогічних умов, які сприяють ефективній підготовці магістрантів. Разом із тим, у педагогічній практиці існує низка проблем, що ускладнюють реалізацію компетентнісного підходу в освітньому консалтингу: недостатня диференціація навчальних стратегій відповідно до специфіки консалтингової діяльності, обмежена інтеграція практико-орієнтованих форм навчання, а також відсутність системного поєднання теоретичної підготовки з організаційно-педагогічними механізмами підтримки професійного розвитку магістрантів.

Актуальність дослідження обумовлена необхідністю визначення та апробації організаційно-педагогічних умов, які забезпечують підвищення ефективності освітнього консалтингу в процесі підготовки магістрантів освітньої програми «Організація освітнього процесу: консалтинг та експертиза», що, у

свою чергу, сприятиме формуванню професійної компетентності майбутніх фахівців у контексті сучасних вимог освітньої практики та управління освітніми процесами.

Аналіз наукових публікацій свідчить про те, що освітній (педагогічний) консалтинг у сучасній вищій освіті розглядається як багатовимірне явище, яке поєднує теоретичні знання, практичні навички та організаційно-педагогічні механізми підтримки розвитку освітніх систем. Учені визначають консалтинг як діяльність, спрямовану на науково обґрунтоване вирішення проблем функціонування та розвитку організацій, надання рекомендацій і консультацій, а також організацію навчання та супровід у процесі реалізації освітніх проєктів (Шелегеда, Шарнопольська, Васишина, 2013; Кравченко, Почуєва, 2021; Безкровний, 2015). Водночас наукова дискусія підкреслює різноманіття підходів до тлумачення поняття «освітній консалтинг». Дослідники акцентують на його соціальній, управлінській та методичній функціях, зокрема на консультуванні керівників, педагогів, учнів і їхніх сімей, забезпеченні методичного супроводу освітніх процесів, організації підвищення кваліфікації, впровадженні інновацій та експертизи освітніх програм (Рябова, 2022; Дашутіна, 2020; Гузій, 2018).

Системний аналіз наукових джерел дозволяє констатувати, що збільшення суспільного запиту на освітні консультаційні послуги спричинило необхідність підготовки висококваліфікованих фахівців, здатних виконувати функції консультанта, дорадника, супервізора чи незалежного експерта, а також забезпечувати комплексний науково-методичний супровід освітніх процесів (Саюк, 2022; Макаренко, 2019; Щербина, 2018).

Отже, науково-педагогічний дискурс окреслює актуальність уточнення поняття «освітній консалтинг» та визначення його структурно-функціональних компонентів. Він підкреслює потребу формування організаційно-педагогічних умов підготовки магістрантів, які здатні надавати професійну консультативну підтримку, впроваджувати інноваційні підходи та забезпечувати розвиток

освітніх систем відповідно до сучасних викликів і тенденцій розвитку вітчизняної та світової освіти.

Мета статті: уточнення поняття «освітній консалтинг», визначення його структурно-функціональних компонентів та виявлення організаційно-педагогічних умов освітнього консалтингу у підготовці магістрантів освітньої програми «Організація освітнього процесу: консалтинг та експертиза».

У дослідженні *освітній консалтинг* потрактовуємо як професійну діяльність, спрямовану на надання консультативної допомоги здобувачам, викладачам, керівникам ЗВО та іншим учасникам освітнього процесу щодо оптимізації навчальної діяльності, вибору програм, освітніх траєкторій, ресурсів тощо (Кононец, Гриньова, 2025).

Основні напрями освітнього консалтингу (рис. 1) охоплюють:

- допомогу здобувачам вищої освіти у виборі індивідуальної освітньої траєкторії;
- підтримку викладачів у впровадженні інноваційних методів, педагогічних технологій, дидактичних моделей та систем;
- консультування адміністрації щодо ефективного менеджменту освітніх програм.

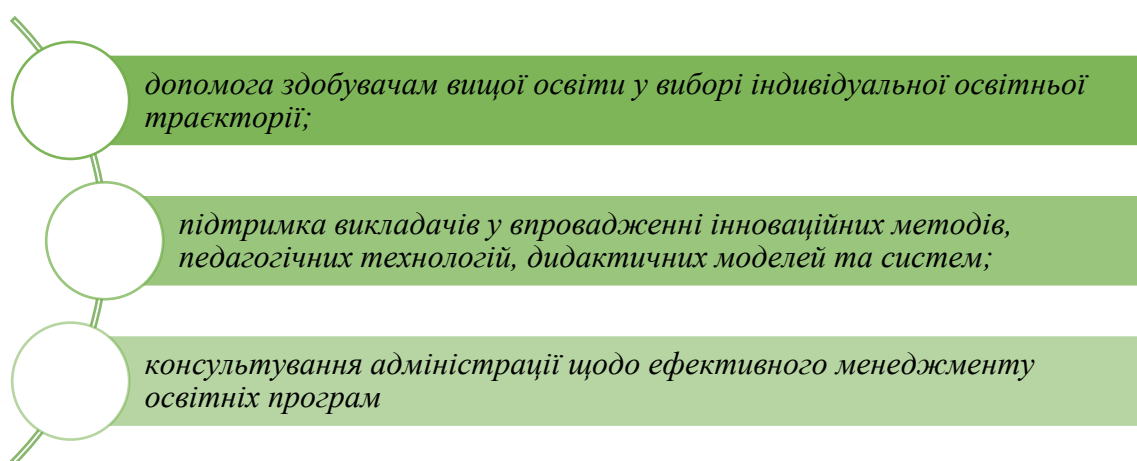

Рис. 1. Основні напрями освітнього консалтингу

На підставі вивчення наукового доробку українських учених (М. Безкровний, Л. Дашутіна, З. Рябова, С. Семенюк та ін.) пропонуємо класифікацію освітнього консалтингу за методом надання консалтингових послуг (рис. 2):

- ✓ *процесне консультування* (індивідуальне консультування учасників освітнього процесу);
- ✓ *експертне консультування* (стратегічне планування розвитку закладу освіти, аудит, медіа-аудит, управління закладами освіти, управління проектами, моніторинг якості освіти тощо);
- ✓ *навчальне консультування* (тренінги, майстер-класи, семінари для учасників освітнього процесу тощо);
- ✓ *наукове консультування* (розвиток науково-дослідницького напрямку роботи закладу освіти, розробка наукових концепцій та дидактичних моделей, моделювання науково-педагогічних досліджень, наукове консультування магістрантів, аспірантів, докторантів тощо).

Рис. 2. Класифікація освітнього консалтингу

Методологічна основа освітнього консалтингу у системі професійної підготовки магістрантів освітньої програми «Організація освітнього процесу: консалтинг та експертиза» визначається низкою підходів (Іщенко, Кононец, 2025), які забезпечують його системність, ефективність та відповідність сучасним вимогам освітнього процесу у системі професійної підготовки магістрантів освітньої програми «Організація освітнього процесу: консалтинг та експертиза» (рис. 3):

Рис. 3. Методологічні підходи до освітнього консалтингу у системі професійної підготовки магістрантів освітньої програми «Організація освітнього процесу: консалтинг та експертиза»

Системний підхід (Я. Чепуренко та ін.) передбачає розгляд освітнього консалтингу як складного явища, що функціонує у взаємозв'язку з іншими компонентами професійної підготовки магістрантів освітньої програми «Організація освітнього процесу: консалтинг та експертиза». У межах цього підходу консалтингова діяльність розглядається як багаторівнева система, яка включає:

- суб'єкт-суб'єктні відносини (консультант – здобувач вищої освіти);
- інституційну структуру (заклад вищої освіти, центри кар'єрного розвитку, науково-методичні відділи);
- методи, засоби та технології освітнього консалтингу;

- цільові орієнтири, які визначаються стратегічними завданнями підготовки фахівців у галузі освіти.

Системний підхід дозволяє визначити місце та роль освітнього консалтингу в загальному процесі професійного розвитку магістрантів освітньої програми «Організація освітнього процесу: консалтинг та експертиза», забезпечити його інтеграцію в освітній процес та побудову ефективних консультативних програм.

Компетентнісний підхід (М. Гриньова, Н. Кононец та ін.) передбачає орієнтацію освітнього консалтингу на розвиток у майбутніх магістрів освітніх наук професійних компетентностей, необхідних для ефективної педагогічної діяльності, організації освітнього процесу, освітнього менеджменту та науково-дослідної роботи. У цьому контексті освітній консалтинг сприяє:

- формуванню аналітичного мислення у магістрантів освітньої програми «Організація освітнього процесу: консалтинг та експертиза» та здатності до самостійного розв'язання професійних проблем;
- розвитку у магістрантів освітньої програми «Організація освітнього процесу: консалтинг та експертиза» навичок критичного оцінювання освітніх інновацій;
- удосконаленню комунікативної та управлінської компетентності магістрантів освітньої програми «Організація освітнього процесу: консалтинг та експертиза»;
- забезпеченню готовності магістрантів освітньої програми «Організація освітнього процесу: консалтинг та експертиза» до використання сучасних цифрових технологій у сфері освіти.

Разом із тим, компетентнісний підхід сприяє персоналізації консалтингової діяльності, орієнтації на реальні потреби здобувачів освіти та їхню майбутню професійну діяльність.

Діяльнісний підхід (С. Макаренко, Г. Кравченко та ін.) детермінує освітній консалтинг як процес активної взаємодії консультанта та здобувача освіти, спрямований на розвиток та розширення меж професійної діяльності магістрантів освітньої програми «Організація освітнього процесу: консалтинг та експертиза». Реалізаційні механізми цього підходу включають:

- введення до освітніх програм підготовки магістрів освітніх наук навчальної дисципліни «Освітній консалтинг та експертна діяльність», котра сприятиме безпосередньо підготовці магістрантів до консалтингової діяльності;
- залучення магістрантів до активних форм консалтингової роботи (кейс-стаді, тренінги, симуляційні вправи, розв'язання реальних професійних завдань);
- формування навичок самостійного ухвалення рішень та розробки освітніх проєктів;
- розвиток здатності до рефлексії та самовдосконалення у професійній діяльності.

У такий спосіб діяльнісний підхід забезпечує зв'язок освітнього консалтингу з реальними потребами ринку праці та освітнього середовища, формує у магістрантів навички практичного застосування здобутих знань.

Особистісно-орієнтований підхід (В. Байдулін, Н. Ваніна, Н. Славіна, В. Хоменко та ін.) базується на принципах індивідуалізації та суб'єкт-суб'єктної взаємодії, що передбачає врахування особистісних потреб, інтересів, рівня підготовки та професійного досвіду магістрантів освітньої програми «Організація освітнього процесу: консалтинг та експертиза».

Основні реалізаційні механізми особистісно-орієнтованого підходу в освітньому консалтингу передбачають:

- створення умов для самореалізації магістрантів у процесі консалтингової взаємодії;

- використання індивідуальних траєкторій професійного розвитку майбутніх магістрів освітніх наук;
- підтримка ініціативності, креативності та самостійності у навчальній і науковій діяльності;
- застосування комп'ютерно-орієнтованих методів консультування в освітньому процесі.

Водночас, реалізація цього підходу сприяє створенню комфортного психологічного середовища для освітнього консалтингу, що стимулює професійний розвиток і мотивацію до навчання (Славіна, 2022).

Технологічний підхід (В. Драгунова, І. Іщенко, К. Краус та ін.) враховує, що в умовах цифровізації освіти освітній консалтинг набуває нових форм завдяки використанню сучасних технологій, що у свою чергу дозволяє зробити його доступним, інтерактивним та ефективним. Реалізаційними механізмами цього підходу ми вбачаємо:

- використання електронних освітніх платформ та дистанційного консалтингу;
- впровадження технологій змішаного навчання та онлайн-менторства;
- застосування цифрових ресурсів для аналізу та оцінювання освітніх процесів.

Цілком очевидно, що саме технологічний підхід дозволяє підвищити ефективність освітнього консалтингу, зробити його більш гнучким та адаптованим до потреб здобувачів освіти.

З огляду на вище зазначене, у закладі вищої освіти під час підготовки магістрантів освітньої програми «Організація освітнього процесу: консалтинг та експертиза» доцільно використовувати інформаційно-консультаційні технології, які будуть ефективними під час магістерської підготовки (Кононець, 2023). До цих технологій відносимо такі, як: технологія співробітництва закладів вищої освіти та наукових установ, технологія онлайн-консультування, технологія

освітнього коучингу, технологія педагогічних майстерень, технологія «Цифрові освітні ресурси», технологія інформаційних днів/тижнів, технологія освітнього коворкінгу (рис. 4).

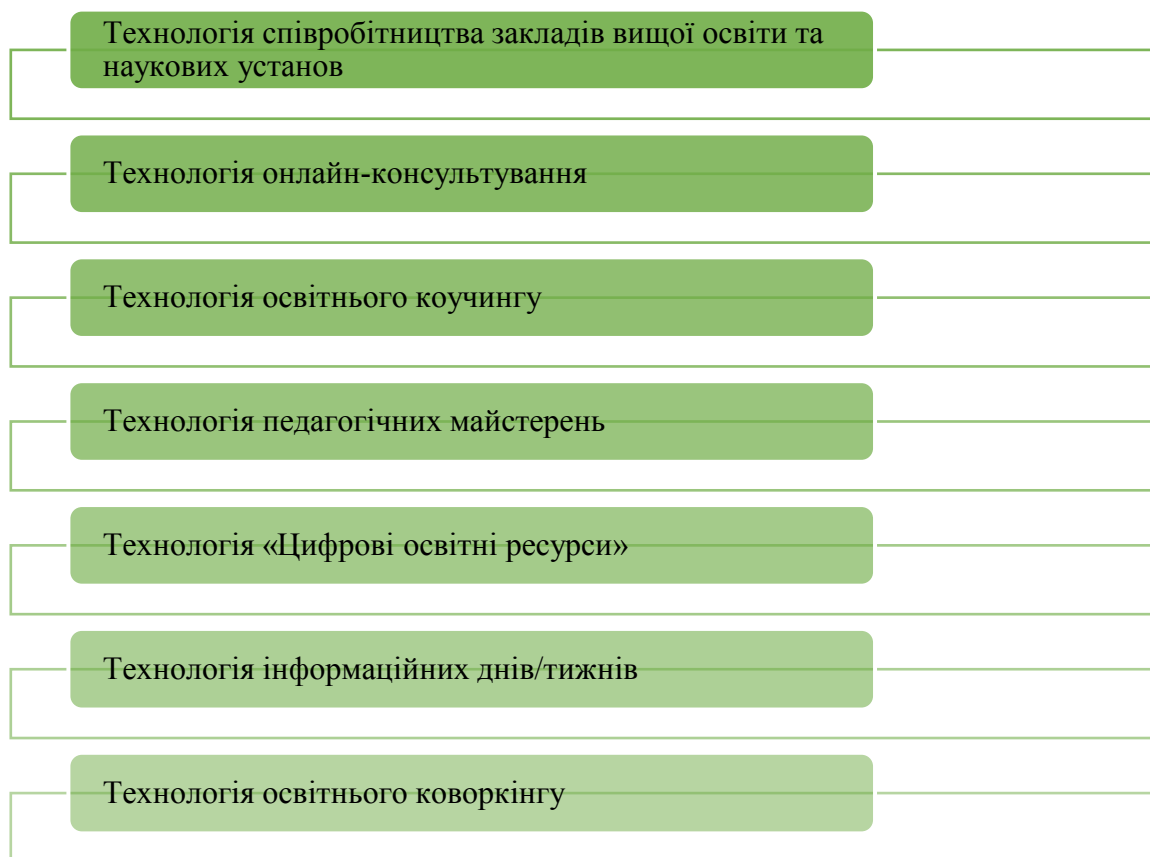

Рис. 4. Інформаційно-консультаційні технології у системі підготовки магістрів освітніх наук

Разом із тим, з метою набуття навичок ефективного освітнього консультування магістрантів освітньої програми «Організація освітнього процесу: консалтинг та експертиза» варто розпочати з алгоритму дослідження діяльності закладу вищої освіти:

- визначити потреби команди закладу вищої освіти (шляхом особистісного спілкування, глибинних інтерв'ю, групових зустрічей, опитувань тощо);

- провести аналіз діяльності закладу вищої освіти, контингенту здобувачів освіти та їх потреб, спільно з командою виділити пріоритетні завдання;
- провести аналіз стану професійної діяльності членів команди на основі факторно-критеріального моделювання;
- сприяти пролонгованому підвищенню кваліфікації, участі членів команди у діяльності професійних організацій, груп та ін.
- з'ясувати стан та потреби кожного, за можливості, організувати надання допомоги (методичної, психологічної тощо);
- залучити команду до командного виконання завдань (ротаційні проєктні групи), узгодити можливість виконання поставлених завдань
- організувати проєктне навчання для усіх учасників освітнього процесу (опанування здобувачами змісту освіти з використанням методу проєкту; опанування педагогами основ проєктної діяльності, ініціювання освітніх проєктів, подання на гранти).
- запровадити контекстні групові зустрічі: командні тренінги, проєктну роботу з будь-якого напрямку, проведення фідбеку тощо
- забезпечити стабільність презентаційної діяльності закладу вищої освіти, зокрема, у Всемережі.
- забезпечити постійне інформування громадськості про успішну діяльність закладу вищої освіти, його команди, усіх учасників освітнього процесу.

Запропонований алгоритм, на нашу думку, варто включити у змістовий компонент технологій педагогічних майстерень та освітнього коучингу (Zhamardiy, Kononets, Danysko, Basenko, Yemets, Skrinnik, Voiarynova, 2025).

Ресурсно-орієнтований підхід (М. Гриньова, В. Жамардій, О. Ільченко, Н. Кононець, В. Мокляк та ін.) до освітнього консалтингу базується на концепції ефективного використання різних видів ресурсів у процесі професійної

підготовки магістрантів освітньої програми «Організація освітнього процесу: консалтинг та експертиза». У цьому контексті ресурс трактується як сукупність матеріальних, нематеріальних, когнітивних та соціальних можливостей, які можуть бути залучені для оптимізації навчальної та професійної діяльності магістрантів. Реалізація цього підходу передбачає:

- ідентифікацію та мобілізацію ресурсів (здібностей і компетентностей магістрантів, освітньо-інформаційних платформ, кадрового потенціалу);
- розвиток ресурсної автономії магістрантів (здатності до самостійного вирішення професійних завдань, управління освітнім процесом і самонавчання);
- інтеграцію ресурсного потенціалу освітнього середовища університету (використання ресурсної бази університету, партнерських зв'язків, технологічних інструментів тощо);

Виходячи із важливості вказаних реалізаційних механізмів, ресурсно-орієнтований підхід передбачає аналіз та ефективне використання наступних видів ресурсів у процесі освітнього консалтингу (рис. 5).

У відповідності до ресурсно-орієнтованого підходу, освітній консалтинг у системі професійної підготовки магістрантів освітньої програми «Організація освітнього процесу: консалтинг та експертиза» передбачає насамперед:

- ресурсний аудит магістрантів – діагностика їхніх освітніх, особистісних, соціальних та технологічних можливостей;
- розвиток саморефлексії та самоменеджменту – навчання магістрантів методам управління власними ресурсами;
- індивідуалізація консалтингових стратегій – підбір освітніх компонентів (обов'язкових, вибіркових, курсів для неформальної освіти), форм і методів консультування відповідно до потреб магістрантів;

- інтеграція технологічних ресурсів – активне використання цифрових платформ для гнучкого консультування;
- розширення партнерської взаємодії – залучення роботодавців, науковців, експертів до консалтингової діяльності.

1. Когнітивні ресурси

- Професійні знання, навички та компетенції магістрантів;
- Освітньо-методичні матеріали, електронні бібліотеки, наукові бази даних;
- Доступ до наукових досліджень та сучасних освітніх концепцій.

2. Особистісні ресурси

- Мотиваційний потенціал здобувачів освіти;
- Рівень креативності, здатності до самоорганізації та управління власною кар'єрою;
- Рефлексивні здібності та психологічна стійкість.

3. Соціальні ресурси

- Взаємодія з консультантами, менторами, викладачами та колегами;
- Професійні спільноти, асоціації, освітні платформи для обміну досвідом;
- Соціальні зв'язки з потенційними роботодавцями, стейкхолдерами освіти.

4. Технологічні ресурси

- Використання цифрових освітніх технологій (Moodle, Zoom, Google Classroom);
- Інструменти віртуальної та доповненої реальності для освітніх цілей;
- Аналітичні сервіси для моніторингу освітнього процесу та оцінки компетентностей.

5. Організаційні ресурси

- Інституційна підтримка освітніх установ (центри кар'єрного розвитку, науково-методичні відділи);
- Освітні проекти та грантові програми для професійного зростання;
- Доступ до міжнародних освітніх програм, стажувань, партнерських ініціатив.

Рис. 5. Види ресурсів у процесі освітнього консалтингу

Вочевидь, запровадження ресурсно-орієнтованого підходу до освітнього консалтингу у професійній підготовці магістрантів освітньої програми «Організація освітнього процесу: консалтинг та експертиза» сприяє:

- підвищенню ефективності освітнього процесу завдяки раціональному використанню ресурсів;
- зміцненню самостійності та автономності магістрантів у професійному розвитку;
- оптимізації освітніх стратегій через персоналізований підхід до консультування;
- формуванню інноваційного мислення та готовності до безперервного навчання у відповідності до концепції ресурсно-орієнтованого навчання.

Багаторічне упровадження ресурсно-орієнтованого навчання на практиці зумовило можливість сформулювати **Закон Н-О** (рис. 6).

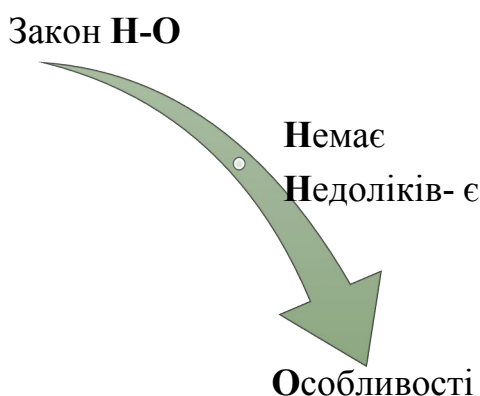

Рис. 6. Суть Закону «Н-О»

Особливо підкреслюємо, що Закон Н-О – дієвий закон, який діє у педагогіці, дидактиці, методиці професійної освіти, у процесі професійного розвитку. Аби зрозуміти цей закон, рекомендуємо орієнтуватися на ключові його постулати:

Немає Недоліків – є Особливості.

Не шукай Недоліки – вивчай і використовуй Особливості.

Не концентруйся на Негативі – адаптуй Особливості до Обставин.

Закон Н-О скеровує нашу думку на усвідомлення того, що в існуючих формах, методах, засобах, технологіях навчання немає недоліків, а є особливості, які підходять/не зовсім підходять до певних умов, тож їх варто адаптувати до розмаїття умов і реальності освітнього процесу у закладі освіти, використовувати на повну потужність їхні ресурси задля реалізації мети і досягнення позитивного результату (Кононець, 2024).

Також Закон Н-О є ефективним і дієвим в освітньому консалтингу, оскільки він спрямований на переосмислення підходу до навчання, розвитку та професійної діяльності.

Освітній консалтинг передбачає не просто аналіз проблем і недоліків, а їх конструктивне вирішення через потенціал особистості, педагогічних методик та організаційних умов. Відтак, опановуючи мистецтво освітнього консалтингу, майбутнім магістрам освітніх наук варто орієнтуватися на Закон Н-О, котрий пропонує:

- Змінити фокус із дефіцитного мислення на ресурсне. Замість того щоб виправляти «проблеми» учня, студента чи педагога, варто зрозуміти їхні особливості та знайти ефективні способи роботи з ними.
- Використовувати індивідуальний підхід. Кожен педагог, учень, заклад освіти має власні характеристики, які слід розглядати як можливості для адаптації та розвитку, а не як перешкоди.
- Розвивати гнучкість мислення. Консультант має не просто оцінювати ситуацію за загальними критеріями, а допомагати адаптуватися до реальних обставин, підбирати ефективні стратегії викладання чи навчання.

Разом із тим, магістрантам варто акцентувати увагу, що, застосовуючи цей закон, освітній консалтинг окреслює орієнтири майбутньої професійної консалтингової діяльності:

- у роботі з викладачами – допомагати розвивати сильні сторони педагогічної діяльності, знаходити індивідуальні методики замість сліпого копіювання «правильних» моделей;
- у роботі з учнями чи студентами – сприяти усвідомленню власних особливостей навчання та використанню їх для досягнення результату (наприклад, якщо студенту важко сприймати текст – використати аудіо або візуалізацію тощо);
- у розробці освітніх програм – створювати їх так, щоб вони відповідали реальним потребам цільової аудиторії, а не загальним шаблонам.

Ми переконані, Закон Н-О є надзвичайно важливим для освітнього консалтингу, адже він не лише усуває бар'єри у навчанні, але й допомагає знайти найкращі підходи для розвитку як окремих особистостей, так і закладів освіти.

Власна практика доводить, що ресурсно-орієнтований підхід до організації освітнього процесу підвищує його ефективність, а отже, й застосування його до освітнього консалтингу є ефективною методологічною основою для професійної підготовки магістрів освітніх наук. Його реалізація забезпечує цілісне використання наявного ресурсного потенціалу, сприяє формуванню самостійних, компетентних і конкурентоспроможних фахівців. Поєднання когнітивних, особистісних, соціальних, технологічних та організаційних ресурсів у процесі консалтингу створює сприятливі умови для розвитку професійної майстерності майбутніх освітян та їхньої адаптації до викликів сучасного освітнього середовища (Іщенко, Кононец, 2025).

Стейкхолдерський підхід (Р. Величко, З. Рябова та ін.) до освітнього консалтингу передбачає врахування інтересів широкого кола суб'єктів, зацікавлених у розвитку освітньої системи, включаючи:

- заклади вищої освіти та наукові установи,
- органи державного управління та місцевого самоврядування,
- роботодавців та представників бізнес-середовища,

- громадські організації,
- здобувачів вищої освіти, випускників та їхніх родин.

Ключовим аспектом застосування цього підходу є розуміння того, що ефективність освітнього консалтингу залежить від синергії, паритетної взаємодії між усіма стейкхолдерами, їхнього залучення до процесу прийняття рішень та розробки стратегічних напрямів розвитку закладу вищої освіти та галузі освіти загалом. Вочевидь, можемо виокремити функції стейкхолдерського підходу до освітнього консалтингу у процесі підготовки магістрів освітніх наук:

- аналітико-діагностична функція – забезпечує комплексний аналіз стану підготовки магістрів освітніх наук на основі оцінки потреб та запитів стейкхолдерів;
- прогностична функція – передбачає прогнозування розвитку освітньої сфери загалом та освітньої програми зокрема з урахуванням змін у соціально-економічному середовищі, потреб ринку праці, інноваційних тенденцій та освітніх трендів;
- комунікаційна функція – сприяє встановленню ефективної взаємодії між університетами, освітніми установами та іншими зацікавленими сторонами через консультації, партнерські програми, форуми, конференції тощо;
- коригувальна функція – орієнтована на адаптацію освітніх програм підготовки магістрів освітніх наук відповідно до зворотного зв'язку від стейкхолдерів, що дозволяє підвищити їхню актуальність та ефективність;
- інноваційно-впроваджувальна – сприяє залученню передових практик і технологій у процес професійної підготовки майбутніх освітян, розробці нових методологічних підходів і навчальних стратегій.

З огляду на це, реалізація стейкхолдерського підходу в освітньому консалтингу у процесі професійної підготовки магістрантів освітньої програми

«Організація освітнього процесу: консалтинг та експертиза» передбачає використання таких механізмів:

- проведення регулярних консультаційних зустрічей із представниками ринку праці, освітніх та наукових установ;
- залучення стейкхолдерів до розробки та експертизи освітніх програм;
- організація професійних стажувань і практичної підготовки в межах співпраці з бізнесом та державними установами;
- створення платформ для обміну досвідом між викладачами, студентами та роботодавцями.

Вочевидь, стейкхолдерський підхід до освітнього консалтингу дозволяє підвищити якість професійної підготовки магістрантів освітньої програми «Організація освітнього процесу: консалтинг та експертиза», забезпечуючи її відповідність сучасним вимогам і тенденціям розвитку суспільства та економіки. Інтеграція цього підходу з іншими вище згаданими підходами сприяє не лише удосконаленню освітнього процесу, але й формуванню конкурентоспроможних фахівців, здатних ефективно діяти в освітньому середовищі.

Попри таку багатоаспектність і розмаїття підходів до освітнього консалтингу у процесі професійної підготовки магістрантів освітньої програми «Організація освітнього процесу: консалтинг та експертиза», не можемо не виокремити *комплексний підхід*, котрий передбачає системне поєднання різних наукових підходів (системний, компетентнісний, діяльнісний, особистісно-орієнтований, технологічний, ресурсно-орієнтований, стейкхолдерський), методів і засобів організації консультативної взаємодії з метою забезпечення максимальної ефективності професійної підготовки магістрантів. Він спрямований на всебічний розвиток компетентностей майбутніх магістрів освітніх наук, зокрема:

- аналітико-дослідницьких (уміння аналізувати освітні процеси, здійснювати наукові дослідження);

- комунікативних (розвиток навичок взаємодії в освітньому середовищі, ведення переговорів, організації командної роботи);
- організаційно-управлінських (підготовка до освітнього менеджменту, прийняття стратегічних рішень, вирішення конфліктних ситуацій);
- технологічних (володіння сучасними цифровими інструментами, методами дистанційного навчання та електронного консультування);

У ході наукового пошуку з'ясовано, що освітній консалтинг є невід'ємною складовою професійної підготовки магістрантів освітньої програми «Організація освітнього процесу: консалтинг та експертиза», оскільки сприяє підвищенню якості освітнього процесу, розвитку фахових компетентностей здобувачів вищої освіти та їхній адаптації до сучасних викликів педагогічної діяльності. Його ефективність також визначається низкою *принципів*, що забезпечують системність, науковість та практичну значущість процесу консультування у межах професійної підготовки магістрантів освітньої програми «Організація освітнього процесу: консалтинг та експертиза»: *науковості, індивідуалізації, практико-орієнтованості, безперервності, інтегративності, партнерської взаємодії, цифровізації, самоорганізації та рефлексії*.

- 1) *Принцип науковості*. Освітній консалтинг ґрунтується на сучасних наукових дослідженнях у галузі педагогіки, психології, андрагогіки та менеджменту освіти. Консультативна діяльність має відповідати принципам доказовості, емпіричної перевірності та відповідності актуальним теоріям навчання і розвитку особистості.
- 2) *Принцип індивідуалізації*. Консалтингова підтримка має враховувати особистісні та професійні особливості здобувачів магістерського рівня освіти. Важливо застосовувати диференційований підхід до кожного студента, враховуючи його освітні запити, мотивацію, рівень підготовки та професійні інтереси.

- 3) *Принцип практико-орієнтованості.* Однією з ключових функцій освітнього консалтингу є забезпечення інтеграції теоретичних знань із практичним досвідом. У процесі консультування магістри освітніх наук мають отримувати інструменти та методи, які сприятимуть розв'язанню реальних освітніх проблем, удосконаленню професійних навичок і компетентностей.
- 4) *Принцип безперервності.* Професійна підготовка магістрів освітніх наук потребує системного підходу до освітнього консалтингу, що передбачає його здійснення протягом усього періоду навчання та навіть після завершення освітньої програми. Це сприяє формуванню культури професійного саморозвитку та навчання впродовж життя.
- 5) *Принцип інтегративності.* Освітній консалтинг має поєднувати різні напрями знань – педагогіку, психологію, управління освітою, інформаційні технології, методологію наукових досліджень тощо. Це забезпечує комплексний підхід до підготовки майбутніх фахівців у галузі освітніх наук.
- 6) *Принцип партнерської взаємодії.* Консалтинговий процес передбачає не лише трансляцію знань від консультанта до магістра, а й активний діалог, взаємодію, спільне вироблення стратегій професійного розвитку. Важливою є роль наставництва, тьюторства та коучингу як ефективних форм освітнього консалтингу.
- 7) *Принцип цифровізації.* В умовах цифровізації освіти важливим є застосування сучасних технологій у процесі освітнього консалтингу. Використання онлайн-платформ, цифрових ресурсів, штучного інтелекту, дистанційних консультацій сприяє доступності та ефективності навчання магістрантів.
- 8) *Принцип самоорганізації та рефлексії.* Майбутні магістри освітніх наук мають не лише отримувати консультативну підтримку, а й навчатися самостійно аналізувати власний професійний розвиток,

здійснювати рефлексію освітньої діяльності, формувати індивідуальну траєкторію навчання та кар'єрного зростання.

Слід відмітити, що застосування комплексного підходу дозволяє інтегрувати різні форми і методи консалтингу, забезпечуючи гнучкість і варіативність освітнього процесу відповідно до індивідуальних потреб здобувачів освіти.

Таким чином, послуговуючись комплексним підходом до освітнього консалтингу у процесі професійної підготовки магістрантів освітньої програми «Організація освітнього процесу: консалтинг та експертиза», можемо виокремити низку таких *організаційно-педагогічних умов* (рис. 7):

Рис. 7. Організаційно-педагогічні умови освітнього консалтингу у підготовці магістрантів освітньої програми «Організація освітнього процесу: консалтинг та експертиза»

1) Системна організація консалтингового процесу. Освітній консалтинг має бути інтегрованим у систему професійної підготовки магістрів освітніх наук і включати:

- індивідуальні та групові консультації з питань професійного розвитку, методології наукових досліджень, педагогічної діяльності;

- кар'єрне консультування, що сприяє адаптації магістрантів до ринку праці та їхній конкурентоспроможності;
- психолого-педагогічний супровід для підтримки особистісного та професійного розвитку здобувачів освіти.

Пропонуємо методики реалізації організаційно-педагогічної умови «Системна організація консалтингового процесу у підготовці магістрантів» (табл. 1).

Таблиця 1

Методики системної організації консалтингового процесу у підготовці магістрантів

Напрямок консалтингової діяльності	Методики реалізації	Зміст та особливості застосування	Очікуваний результат
Індивідуальні консультації	Персоналізоване консультування; тьюторський супровід; індивідуальні освітні траєкторії	Надання адресної підтримки магістрантам з питань професійного самовизначення, методології наукових досліджень, написання кваліфікаційних робіт, планування освітньої та наукової діяльності	Формування індивідуальної професійної траєкторії; підвищення рівня академічної та наукової самостійності
Групові консультації	Консультаційні семінари; майстер-класи; тренінги; фасилітовані групові обговорення	Організація колективної роботи над типовими професійними проблемами, обговорення кейсів із практики освітнього консалтингу, розвиток навичок командної взаємодії	Розвиток комунікативної та консультативної компетентності; здатність до колегіального ухвалення рішень

Кар'єрне консультування	Кар'єрні сесії; профорієнтаційні консультації; коучингові технології	Аналіз ринку праці у сфері освіти, формування професійного портфоліо, розвиток навичок самопрезентації та планування кар'єрного зростання	Підвищення конкурентоспроможності випускників; готовність до професійної самореалізації
Психолого-педагогічний супровід	Рефлексивні методики; психологічні консультації; супервізія	Підтримка особистісного розвитку, профілактика професійного вигорання, формування емоційної стійкості та рефлексивної культури	Гармонійний особистісно-професійний розвиток; зростання мотивації до професійної діяльності
Інтеграція консалтингу в освітній процес	Проектне навчання; кейс-метод; дослідницькі завдання	Залучення магістрантів до вирішення реальних консалтингових завдань у межах освітніх дисциплін та діяльності консалтинг-лабораторії	Сформованість практичних умінь освітнього консалтингу; готовність до експертної діяльності

2) Інтеграція методологічних підходів до освітнього консалтингу (системний, компетентнісний, діяльнісний, особистісно-орієнтований, технологічний, ресурсно-орієнтований, стейкголдєрський підходи).

Комплексний підхід передбачає одночасне використання різних методологічних засад освітнього консалтингу, що у підсумку уможлиблює глибше розглядати саме поняття й суть освітнього консалтингу, його види, функції та технології; орієнтуватися на формування професійних компетентностей; урахувати індивідуальні потреби і запити магістрантів; використовувати сучасні цифрові

інструменті у консалтинговій діяльності; активно залучати стейкхолдерський потенціал тощо.

Методики інтеграції методологічних підходів до освітнього консалтингу у підготовці магістрантів висвітлено у таблиці 2.

Таблиця 2

Методики інтеграції методологічних підходів до освітнього консалтингу у підготовці магістрантів

Методологічний підхід	Методики реалізації	Зміст і педагогічні механізми	Очікувані результати
Системний	Системний аналіз; моделювання освітніх процесів; структурно-функціональні схеми	Розгляд освітнього консалтингу як цілісної системи з взаємопов'язаними елементами (мета, суб'єкти, зміст, технології, результат); аналіз взаємодії між учасниками освітнього процесу	Здатність до комплексного аналізу та оптимізації освітніх процесів
Компетентнісний	Компетентнісно орієнтовані завдання; портфоліо магістранта; експертне оцінювання	Формування ключових і професійних компетентностей освітнього консультанта через виконання практико-орієнтованих консалтингових завдань	Сформованість професійної, аналітичної та консультативної компетентностей
Діяльнісний	Проектна діяльність; кейс-метод; ділові ігри	Залучення магістрантів до активної консультативної діяльності, розв'язання реальних і змодельованих професійних ситуацій	Готовність до практичної реалізації освітнього консалтингу
Особистісно-орієнтований	Індивідуальні освітні траєкторії; рефлексивні методики; тьюторський супровід	Урахування індивідуальних потреб, можливостей і професійних інтересів магістрантів; підтримка саморозвитку	Підвищення мотивації до професійної діяльності; розвиток рефлексивної культури
Технологічний	Цифрові платформи; освітні сервіси; технології	Використання сучасних цифрових інструментів для організації	Розвиток цифрової компетентності; ефективність

	змішаного та дистанційного навчання	консалтингової діяльності, експертизи та супроводу освітніх процесів	консалтингових процедур
Ресурсно-орієнтований	Аудит освітніх ресурсів; ресурсне планування; мережеві взаємодії	Виявлення, аналіз і ефективне використання кадрових, інформаційних, матеріальних та цифрових ресурсів освітнього середовища	Раціональне використання ресурсів; підвищення результативності консалтингу
Стейкгольдерський	Партнерські проекти; консультації з роботодавцями; експертні панелі	Залучення зовнішніх і внутрішніх стейкгольдерів (керівників ЗО, роботодавців, експертів, громадських організацій) до освітнього консалтингу	Узгодженість підготовки магістрантів із потребами освітньої практики та ринку праці

3) Використання різних форматів освітнього консалтингу.

Комплексний підхід передбачає застосування широкого спектра методів і форматів консультування, зокрема:

- традиційні консультації (очного або дистанційного формату);
- менторство і тьюторство (довготривала взаємодія наставника і магістранта);
- тренінгові програми, вебінари, семінари, консалтинг-лабораторії (інтерактивне навчання і формування практичних навичок);
- онлайн-консультування (використання вебінарів, чат-ботів, віртуальних платформ для консалтингу, дистанційних консалт-курсів).

Поєднання різних методів та інструментів консалтингу дозволяє підвищити ефективність професійної підготовки магістрантів та адаптувати її до сучасних вимог освітньої сфери.

Як приклад, можемо навести консалтинг-лабораторію нової генерації для створення електронних освітніх ресурсів «ConsultEdu Lab», започатковану у 2025 році на кафедрі педагогічної майстерності та менеджменту імені І. А. Зязюна Полтавського національного педагогічного університету імені

В. Г. Короленка як структурно-організаційний та науково-методичний осередок (рис. 8).

Рис. 8. Сторінка ConsultEdu Lab

Діяльність лабораторії спрямована на надання професійної експертно-консультативної та науково-методичної підтримки науково-педагогічним працівникам у процесах проектування, розроблення, апробації та впровадження електронних навчальних видань. Інший важливий напрям діяльності лабораторії – активне залучення магістрантів освітньої програми «Організація освітнього процесу: консалтинг та експертиза».

Консалтинг-лабораторія зі створення електронних освітніх ресурсів «ConsultEdu Lab» розглядається як інституційна модель науково-методичного супроводу, що функціонує в умовах цифрової трансформації вищої освіти та орієнтована на забезпечення якості, системності й інноваційності електронних навчальних видань. Її діяльність ґрунтується на сукупності взаємопов'язаних *концептів*, які визначають цілі, зміст, організаційні форми та результати консалтингової підтримки науково-педагогічних працівників (рис. 9).

Рис. 9. Концептуальні засади консалтинг-лабораторії «ConsultEdu Lab»

Методологічний концепт діяльності консалтинг-лабораторії «ConsultEdu Lab» ґрунтується на інтеграції низки взаємодоповнювальних наукових підходів, що забезпечують цілісність, результативність та інноваційність процесу створення електронних освітніх ресурсів нового покоління. Поєднання компетентнісного, системного, діяльнісного, ресурсно-орієнтованого, дизайн-орієнтованого та консалтингового підходів дозволяє реалізувати багатовимірну модель науково-методичного супроводу, адекватну викликам цифрової трансформації вищої освіти.

Так, *компетентнісний підхід* визначає спрямованість діяльності лабораторії на проектування електронних освітніх ресурсів відповідно до запланованих результатів навчання та сформованих у здобувачів освіти загальних і фахових компетентностей. У межах цього підходу електронні навчальні видання розглядаються не лише як носії інформації, а як інструменти розвитку професійних, цифрових та метакогнітивних умінь, що забезпечує їхню відповідність освітнім стандартам і потребам ринку праці. *Системний підхід* забезпечує цілісне бачення електронного освітнього ресурсу як складника освітньої програми та елементу ширшого цифрового освітнього середовища закладу вищої освіти. Він передбачає узгодженість цілей, змісту, форм, методів і засобів навчання, а також взаємозв'язок між електронними посібниками, іншими навчальними матеріалами та цифровими платформами, що використовуються в освітньому процесі. *Діяльнісний підхід* орієнтує

проектування електронних освітніх ресурсів на активну навчальну діяльність здобувачів освіти. У цьому контексті електронні посібники наповнюються завданнями проблемного, дослідницького та практико-орієнтованого характеру, що стимулюють пізнавальну активність, рефлексію та самостійну роботу, забезпечуючи перехід від репродуктивного засвоєння знань до їхнього продуктивного застосування. *Ресурсно-орієнтований підхід* передбачає раціональне використання та інтеграцію різних типів освітніх ресурсів: інформаційних, цифрових, методичних, людських та організаційних. У діяльності «ConsultEdu Lab» цей підхід реалізується через створення електронних посібників як відкритих або частково відкритих освітніх ресурсів, а також через консультування щодо оптимального добору інструментів і платформ з урахуванням наявних можливостей закладу освіти та індивідуальних потреб викладачів. *Дизайн-орієнтований підхід* зосереджується на педагогічному та візуально-функціональному проектуванні електронних освітніх ресурсів. Він передбачає застосування принципів цифрового педагогічного дизайну, зокрема логічної структурованості, зручності навігації, когнітивної доступності, інтерактивності та візуальної гармонійності. У межах цього підходу електронний посібник розглядається як цілісний навчальний продукт, орієнтований на потреби користувача. *Консалтинговий підхід* визначає специфіку діяльності лабораторії як експертно-консультативного осередку. Він передбачає індивідуалізований супровід науково-педагогічних працівників на всіх етапах створення електронних освітніх ресурсів: від формування концепції до впровадження та оцінювання ефективності. Консалтинг у межах «ConsultEdu Lab» спрямований не лише на вирішення поточних методичних завдань, а й на підвищення рівня цифрової та дидактичної компетентності викладачів.

Дидактичний концепт діяльності «ConsultEdu Lab» передбачає пріоритет педагогічної доцільності над технологічною новизною. Електронні освітні ресурси нового покоління проектується як дидактично вивірені навчальні середовища, що поєднують контент, інтерактивність, візуалізацію та засоби

зворотного зв'язку, забезпечуючи підтримку індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти.

Науково-методичний концепт полягає у впровадженні експертно-консультативного супроводу всіх етапів створення електронних навчальних видань: від концептуального проектування до апробації та впровадження в освітній процес. Консалтинг-лабораторія виконує функції методичного модератора, що забезпечує відповідність електронних ресурсів сучасним освітнім стандартам, нормативним вимогам і науково обґрунтованим педагогічним підходам.

Організаційний концепт діяльності «ConsultEdu Lab» реалізується через модель відкритого експертного середовища, у межах якого здійснюється міждисциплінарна взаємодія, обмін кращими практиками та формування професійної спільноти розробників електронних освітніх ресурсів. Такий підхід сприяє подоланню ізоляваності індивідуальних ініціатив і забезпечує сталість результатів цифрової трансформації.

Цифровий концепт передбачає орієнтацію на сучасні цифрові інструменти, платформи та формати електронних навчальних видань із урахуванням принципів відкритості, доступності, інтероперабельності та академічної доброчесності. У центрі уваги лабораторії перебуває формування культури усвідомленого використання цифрових технологій у педагогічній діяльності.

Відтак, консалтинг-лабораторія «ConsultEdu Lab» постає як модель науково-методичного супроводу створення електронних освітніх ресурсів нового покоління, що інтегрує педагогічні, наукові та цифрові компоненти й сприяє підвищенню якості освітнього процесу в умовах цифрової трансформації вищої освіти. Для магістрантів освітньої програми «Організація освітнього процесу: консалтинг та експертиза» лабораторія виконує ключову роль практичного майданчика, де вони набувають компетентностей у проведенні освітнього консалтингу, розробленні та експертизі навчальних матеріалів,

впровадженні інноваційних педагогічних технологій, а також у цифровому супроводі освітніх процесів. Завдяки інтеграції теоретичних знань і практичної діяльності в межах «ConsultEdu Lab» магістранти отримують можливість моделювати реальні освітні ситуації, здійснювати аналітичну та експертну роботу, підвищувати свою професійну готовність до виконання консультативних, дорадницьких і супервізійних функцій у сучасних закладах освіти.

Методики використання різних форматів освітнього консалтингу, який логічно інтегрує приклад діяльності консалтинг-лабораторії «ConsultEdu Lab», подано у таблиці 3.

Таблиця 3

Методики використання різних форматів освітнього консалтингу

Формат освітнього консалтингу	Методики та інструменти	Зміст реалізації	Освітній ефект і результати
Традиційні консультації (очні та дистанційні)	Індивідуальні та групові консультації; онлайн-зустрічі; відеоконференції	Консультування магістрантів з питань професійної підготовки, науково-дослідної діяльності, освітнього проектування та експертизи	Адресна підтримка; підвищення якості професійних рішень і наукових результатів
Менторство і тьюторство	Наставництво; індивідуальний супровід; довготривалі консультаційні сесії	Забезпечення постійної професійної підтримки магістрантів, формування індивідуальної освітньої траєкторії та розвитку професійної ідентичності	Стійка професійна мотивація; готовність до самостійної консультативної діяльності
Тренінгові програми, семінари, вебінари	Тренінги; майстер-класи; проблемно-орієнтовані семінари	Розвиток практичних навичок освітнього консалтингу, комунікації, експертизи освітніх продуктів і процесів	Формування консультативних, аналітичних і комунікативних умінь

Консалтинг-лабораторії	Проектна діяльність; командна робота; експертні сесії	Реалізація практико-орієнтованого навчання у спеціалізованому середовищі, зокрема в межах «ConsultEdu Lab»	Інтеграція теорії і практики; підготовка до реальних професійних викликів
Онлайн-консультування	Вебінарні платформи; чат-боти; віртуальні освітні середовища; дистанційні консалт-курси	Надання консалтингових послуг у цифровому форматі, забезпечення гнучкості та доступності консультування	Розвиток цифрової компетентності; адаптація до цифрової трансформації освіти

4) Використання цифрових технологій для освітнього консалтингу.

Ураховуючи те, що цифровізація освіти суттєво впливає на організацію освітнього консалтингу, комплексний підхід передбачає активне використання таких інструментів, як: платформи дистанційного навчання (Moodle, Google Classroom, Coursera); онлайн-консультації через відеозв'язок (Zoom, Microsoft Teams); штучний інтелект та аналітичні інструменти для оцінки освітніх досягнень і прогнозування траєкторій професійного розвитку.

У такий спосіб застосування комплексного підходу до освітнього консалтингу у професійній підготовці магістрантів освітньої програми «Організація освітнього процесу: консалтинг та експертиза» сприяє:

- формуванню глибоких професійних знань та здатності до їх застосування у практичній діяльності;
- розвитку автономії та самостійності у навчальній і професійній діяльності;
- підвищенню рівня кар'єрної адаптації та готовності до професійного зростання;
- оптимізації освітнього процесу через використання сучасних технологій та інноваційних підходів до консультування.

Методики використання цифрових технологій для освітнього консалтингу для магістрантів освітньої програми «Організація освітнього процесу: консалтинг та експертиза» продемонстровано у таблиці 4.

Методики використання цифрових технологій для освітнього консалтингу

Цифровий інструмент / технологія	Методики реалізації	Зміст використання в освітньому консалтингу	Освітні та професійні результати
Платформи дистанційного навчання (Moodle, Google Classroom, Coursera)	Змішане навчання; дистанційні консалт-курси; асинхронне консультування	Організація навчально-консалтингових курсів, розміщення методичних матеріалів, виконання та експертиза індивідуальних і групових завдань	Формування глибоких професійних знань; розвиток навичок самоорганізації та автономного навчання
Онлайн-консультації через відеозв'язок (Zoom, Microsoft Teams)	Віртуальні консультації; групові консалт-сесії; супервізійні зустрічі	Проведення індивідуальних і групових консультацій, обговорення кейсів, супровід проєктної та дослідницької діяльності	Підвищення ефективності комунікації; готовність до дистанційної консультативної взаємодії
Цифрові інструменти зворотного зв'язку	Онлайн-опитування; рефлексивні щоденники; електронні портфоліо	Збір та аналіз даних щодо навчальних досягнень магістрантів, оцінювання рівня сформованості професійних компетентностей	Розвиток рефлексивних умінь; підвищення якості професійного саморозвитку
Штучний інтелект і аналітичні системи	Освітня аналітика; прогнозування траєкторій розвитку; персоналізовані рекомендації	Аналіз освітніх результатів, визначення індивідуальних освітніх потреб і кар'єрних орієнтирів магістрантів	Підвищення рівня кар'єрної адаптації; готовність до професійного зростання
Віртуальні консалтингові середовища	Онлайн-платформи для співпраці; цифрові лабораторії	Реалізація консалтингових проєктів у цифровому середовищі, зокрема в межах діяльності «ConsultEdu Lab»	Інтеграція теорії та практики; оптимізація освітнього процесу

У підсумку, комплексний підхід до освітнього консалтингу забезпечує всебічний розвиток професійних компетентностей магістрантів освітньої програми «Організація освітнього процесу: консалтинг та експертиза», сприяє адаптації навчального процесу до сучасних вимог освіти та ринку праці. Його реалізація ґрунтується на поєднанні різних методологічних підходів, використанні інноваційних технологій, індивідуалізації освітньої взаємодії та залученні різних форматів консалтингової діяльності. Такий підхід створює умови для ефективної підготовки висококваліфікованих фахівців, здатних до професійного самовдосконалення та успішної діяльності в освітньому середовищі.

Висновки. Таким чином, нами обґрунтовано актуальність освітнього консалтингу як важливої складової сучасної системи підготовки магістрантів освітньої програми «Організація освітнього процесу: консалтинг та експертиза» в умовах трансформації вищої освіти та зростання запиту на фахівців, здатних здійснювати консалтингову, експертну й дорадчу діяльність. Аналіз наукових джерел засвідчив багатовимірність поняття «освітній консалтинг», його міждисциплінарний характер і значний потенціал у забезпеченні якості та ефективності освітніх процесів. Схарактеризовано низку принципів, що забезпечують системність, науковість та практичну значущість процесу консультування у межах професійної підготовки магістрантів освітньої програми «Організація освітнього процесу: консалтинг та експертиза»: науковості, індивідуалізації, практико-орієнтованості, безперервності, інтегративності, партнерської взаємодії, цифровізації, самоорганізації та рефлексії

У результаті дослідження визначено та теоретично обґрунтовано комплекс організаційно-педагогічних умов ефективної реалізації освітнього консалтингу у професійній підготовці магістрантів освітньої програми «Організація освітнього процесу: консалтинг та експертиза». До них віднесено: системну організацію консалтингового процесу; інтеграцію методологічних підходів до освітнього

консалтингу (системний, компетентнісний, діяльнісний, особистісно-орієнтований, технологічний, ресурсно-орієнтований, стейкхолдерський підходи); використання різних форматів освітнього консалтингу; використання цифрових технологій для освітнього консалтингу.

Доведено, що реалізація зазначених організаційно-педагогічних умов сприяє формуванню у магістрантів цілісної професійної компетентності освітнього консультанта, розвитку здатності до аналітичної, експертної та проєктної діяльності, підвищенню рівня автономії, рефлексивності та готовності до професійного саморозвитку. Особливу роль у цьому процесі відіграє консалтинг-лабораторія «ConsultEdu Lab», яка виступає інноваційним науково-методичним та організаційним середовищем для інтеграції теоретичної підготовки з практикою освітнього консалтингу, зокрема у сфері створення та експертизи електронних освітніх ресурсів.

Перспективи подальших наукових розвідок убачаємо у розробленні критеріїв та показників оцінювання ефективності освітнього консалтингу, емпіричному дослідженні результативності діяльності консалтинг-лабораторій, а також у вдосконаленні моделей підготовки фахівців з освітнього консалтингу з урахуванням міжнародного досвіду та тенденцій цифровізації освіти.

Література

1. Grynova M., Kononets N., Zhamardiy V., Grynyov R., Anushkevych V., Khomenko L., & Kolomiets B. Model of Professional Development of Future Managers in Master's Training System. *Revista Romaneasca Pentru Educatie Multidimensionala*. 2025. №17(2). P. 569-588.

2. Kononets N. Resource-based learning in higher school within the continuous education. *Scientific Collection «InterConf», (91): with the Proceedings of the 4th International Scientific and Practical Conference «Recent Scientific Investigation»* (December 11-12, 2021). Oslo, Norway: Dagens næringsliv forlag, 2021. P. 110–113.

3. Kononets N. V. Educational consulting in educational institution management. *The 2nd International scientific and practical conference “Innovative development of science, technology and education”* (November 16-18, 2023). Perfect Publishing, Vancouver, Canada. 2023. P. 244-249.
4. Kononets N., Grynova M., Zhamardiy V., Mamon O., Liulka H. Problems of Implementation of The System of Resource-Based Learning of Future Teachers of Physical Culture. *International Journal of Applied Exercise Physiology (IJAEP)*. 2020. Vol. 9 (12). Pp.50–60.
5. Kononets N., Ilchenko O., Mokliak V. Future teachers resource-based learning system: experience of higher education institutions in Poltava city, Ukraine. *Turkish Online Journal of Distance Education-TOJDE*. July 2020. ISSN 1302-6488 Volume: 21 Number: 3 Article 14. P. 199–220.
6. Kononets N., Ilchenko O., Zhamardiy V., Shkola O., Broslavska H., Kolhan O., Padalka R., Kolgan T. Software tools for creating electronic educational resources in the resource-based learning process. *Journal for Educators, Teachers and Trainers JETT*. 2021. Vol. 12(3). P. 165–175.
7. Zhamardiy V.O., Kononets N.V., Danysko O.V., Basenko R.O., Yemets A.V., Skrinnik Y.O., Boiarynova I.O. Experimental implementation of educational coaching technology in the system of resource-oriented training of bachelors in therapy and rehabilitation. *Світ медицини та біології*. 2025. №4 (94). С. 66-71.
8. Боднар О., Івасів О. Специфіка розвитку експертно-консультативної діяльності в умовах модернізації освіти. *Вісник Львівського університету. Серія педагогічна*. 2019. № 34. С. 3-12.
9. Борова Т. А., Рябова З. В., Кравченко Г. Ю., Почуєва О. О. Педагогічний консалтинг: навч. посібник. Луцьк: Терен, 2019.
10. Величко Р. М. Стейкгоल्дерський підхід як основа якісної підготовки освітніх менеджерів. *Вісник науки та освіти*. 2025. № 11 (41). С. 1903–1916.
11. Кононец Н.В., Гриньова М. В. Дидактика вищої школи: електронний посібник для самостійної роботи та дистанційного навчання здобувачів другого

(магістерського) рівня вищої освіти освітньо-професійної програми «Організація освітнього процесу: консалтинг та експертиза» спеціальності А1 Освітні науки. Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2025. 105 с.

12. Гриньова М.В., Кононец Н.В. Компетентнісний підхід у професійній підготовці: електронний посібник для самостійної роботи здобувачів наукового ступеня «доктор філософії» спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки. Полтава, 2019. 25 с.

13. Гриньова М., Кононец Н., Жданова-Неділько О., Іщенко І. Дидактична модель освітньої програми «Організація освітнього процесу: консалтинг та експертиза». *Нові горизонти педагогічної майстерності: від традицій до інновацій: колективна монографія / за ред. д-ра пед. наук М. В. Гриньової, д-ра пед. наук Н. В. Кононец ; Полтав. нац пед.ун-т імені В. Г. Короленка. – Полтава, 2025. С. 100-131.*

14. Дашутіна Л. О. Сутність консалтингу та його місце у сфері послуг. *Економіка, менеджмент та аудит : сучасні проблеми, перспективи та напрями розвитку : матеріали Міжнар. нау.-практ. Конф., (м. Львів, 2019 р.). Львів : ГО «Львівська економічна фундація», 2019. С.145-148.*

15. Драгунова В. Технологія проектування консалтингової діяльності в закладі вищої освіти в умовах невизначеності. *Неперервна професійна освіта. 2023. № 2(8). С. 21-29.*

16. Іщенко І.С., Кононец Н.В. Консалтингові рішення для підвищення конкурентоспроможності освітніх програм. *Scientific Collection «InterConf»,(275): with the Proceedings of the 9th International Scientific and Practical Conference «Experimental and Theoretical Research in Modern Science» (December 16-18, 2025; Toronto, Canada)/ comp. by LLC SPC «InterConf». Toronto: Aeropanzer, 2025. С. 148-151.*

17. Іщенко І., Кононец Н. Освітній консалтинг у системі професійної підготовки магістрів освітніх наук. *Ресурсно-орієнтоване навчання: теорія та практика підготовки майбутніх менеджерів у цифровому освітньому просторі*

: *колективна монографія* / за ред. д-ра пед. наук М. В. Гриньової, д-ра пед. наук Н. В. Кононец ; Полтав. нац пед.ун-т імені В. Г. Короленка. Полтава, 2025. С. 212-244.

18. Іщенко І.С., Кононец Н.В. Принципи ефективного освітнього консалтингу. *Методика навчання природничих дисциплін у середній та вищій школі (XXXII КАРИШИНСЬКІ ЧИТАННЯ) : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції* (м. Полтава, 29–30 травня 2025 р.) / за заг. ред. М. В. Гриньової. Полтава : ПНПУ імені В.Г.Короленка, 2025. С. 30-33.

19. Кононец Н. В. Напрями забезпечення якості підготовки майбутніх менеджерів у контексті стейкголддерського підходу: педагогіка партнерства. *Матеріали I Міжнародного науково-практичного форуму «Основні цілі стратегії сталого розвитку: проблеми та перспективи»*, (м. Полтава, 26 вересня 2024 р.) / За заг.ред. проф. М.В. Гриньової. Полтава : ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2024.С. 348-350.

20. Кононец Н. В. Ресурсно-орієнтоване навчання (resource-based learning): Закон «Н-О». *Ресурсно-орієнтоване навчання в «3D»: доступність, діалог, динаміка : збірник тез доповідей IV Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції* (м. Полтава, 22–23 лютого 2024 року). Полтава : ФКУЕП ПДАУ, 2024. С. 63-67.

21. Кононец Н. В. Ресурсно-орієнтований підхід до реалізації освітньо-професійної програми «Організація освітнього процесу: консалтинг та експертиза». *Матеріали II Міжнародного науково-практичного форуму «Основні цілі стратегії сталого розвитку: проблеми та перспективи»*, (м. Полтава, 24-25 вересня 2025 р.) / За заг. ред. проф. М. В. Гриньової. Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2025. С. 273-275.

22. Кононец Н. Інформаційно-консультаційні технології в управлінні закладом освіти: освітній консалтинг. *Дидаскал : часопис : зб. матер. Міжнар. наук.-практ. конф. «Європейський вектор розвитку вищої освіти України»*, 14–

15 листоп. 2023 р. / Кафедра загальної педагогіки та андрагогіки ПНПУ імені В. Г. Короленка. Полтава, 2023. № 24. С. 21-25.

23. Кононец Н.В. Технологія коворкінгу під час організації освітнього процесу в умовах пандемії. *Світові виклики сучасній освіті: матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф.* / гол. ред.: Осадченко І. І. Умань: Громадська організація «Міжнародна асоціація сучасної освіти, науки та культури», 2022. С. 47-51.

24. Кононец Н.В., Іщенко І.С. Роль авторських онлайн-курсів викладачів у системі неформальної та інформальної освіти магістрантів освітньої програми «Організація освітнього процесу: консалтинг та експертиза». *Innovations in Science, Technology and Culture : proceedings of the International scientific and practical conference* (November 25-27, 2025). New York, USA : naukainfo.com, 2025. С. 107-113.

25. Консультування здобувачів професійної освіти з молодіжного підприємництва для повоєнного відновлення економіки України: методичний посібник. / Закатнов Д. О. (ред.), Байдулін В. Б., Ваніна Н. М., Гриценко І. А., Єршова Л. М., Закатнов Д. О., Савченко М. О. Київ: Інститут професійної освіти НАПН України, 2023. 167 с.

26. Кравченко Г., Почуєва О. Особливості змісту навчальної дисципліни "Педагогічний консалтинг" у підготовці студентів за магістерськими програмами. *Імідж сучасного педагога*. 2021. № 3. С. 25-32.

27. Краус К.М., Краус Н.М., Іщенко І.С. Освіта та суспільство: цифрова ідентифікація людини: монографія. Київ: Аграр Медіа Груп, 2023. 208 с.

28. Макаренко С. І. Теоретичне обґрунтування основ освітнього консалтингу як актуальної форми науково-методичного супроводу. *Proceedings of the XIII International Scientific and Practical Conference Social and Economic Aspects of Education in Modern Society* (May 25, 2019, Warsaw, Poland). Warsaw, 2019. С. 15-20.

29. Основи управлінського консультування: навч. посіб. / Б. Г. Шелегеда, О. М. Шарнопольська, Л. М. Василичина. Донецьк: ТОВ „ВРА „Епіцентр”, 2013. 188 с.
30. Рябова З.В. Освітній консалтинг в управлінні закладом освіти в умовах невизначеності. *Науково-методичне забезпечення професійної освіти і навчання: матеріали XVI Всеукр. наук.-практ. конф. (звітної) Інституту професійної освіти НАПН України (29 квітня, 17-20 березня 2022 р.)* / Інститут професійної освіти НАПН України; за ред. В.О. Радкевич. Київ : ІПО НАПН України, 2022. С. 221-224.
31. Саюк В.І. Зміст освітнього курсу «Технології консультування в освіті» для підготовки магістрів галузі освіти. *Цифровий репозитарій Українського державного університету імені Михайла Драгоманова*. 2022. URL: <https://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/38528>
32. Семенюк С. Освітній консалтинг: перспективи розвитку в Україні. 2023. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/60788398.pdf>
33. Скрипник Л. М. Сутність та особливості консалтингу в сучасній освітній діяльності. *Вісник Університету імені Альфреда Нобеля. Серія : Педагогіка і психологія*. 2021. № 2. С. 34-41.
34. Славіна Н.С. С 47 Психологічне консультування : навчально-методичний посібник. Видання третє, перероблене та доповнене. Кам'янець-Подільський : Видавець Ковальчук О.В., 2022. 180 с.
35. Стяглик Н. І. Технологія навчального консультування студентів природничо-математичних спеціальностей педагогічних університетів. автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.09. Харків : Харк. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. 2013. 20 с.
36. Теорія та методика професійно-педагогічної підготовки освітянських кадрів: акмеологічні аспекти : монографія / керівн. авт. кол. Н. В. Гузій ; Мін-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2018. 516 с.

37. Управлінський консалтинг: підручник / М. Ф. Безкровний та ін. Київ: Ліра-К, 2015. 336 с.
38. Хоменко В.В. Консалтингові послуги в освіті. *Інноваційна педагогіка. Теорія і методика управління освітою*. 2020. Вип. 25. Т. 1. С. 149–152.
39. Чепуренко Я. Системний підхід до консалтингової діяльності в освіті. *Системний аналіз в управлінні освітою: міжгалузеві дослідження: збірник наукових праць*. Нац. пед ун-т ім. М. П. Драгоманова. Вип. 1. К. : Ореол-Сервіс, 2020. С. 134-140.
40. Щербина Д.В. Акме-орієнтована модель формування комунікативної культури майбутніх консультантів освітньої сфери у процесі магістерської підготовки. *Теорія та методика професійно-педагогічної підготовки освітянських кадрів: акмеологічні аспекти*: монографія. Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2018. С. 446- 482.

***Abstract.** The article substantiates the relevance of educational consulting as an important component of the modern system of training of master's students of the educational program "Organization of the Educational Process: Consulting and Expertise" in the context of the transformation of higher education and the growing demand for specialists capable of carrying out consulting, expert and advisory activities. A number of principles are characterized that ensure the systematicity, scientificity and practical significance of the consulting process within the professional training of master's students of the educational program "Organization of the Educational Process: Consulting and Expertise": scientificity, individualization, practice-orientedness, continuity, integrativity, partnership, digitalization, self-organization and reflection. As a result of the study, a set of organizational and pedagogical conditions for the effective implementation of educational consulting in the professional training of master's students of the educational program "Organization of the Educational Process: Consulting and Expertise" was determined and theoretically substantiated: systemic organization of the consulting process; integration of methodological approaches to educational consulting (systemic, competency-based, activity-based, person-oriented, technological, resource-oriented, stakeholder approaches); use of various formats of educational consulting; use of digital technologies for educational consulting. It has been proven that the*

implementation of the above organizational and pedagogical conditions contributes to the formation of holistic professional competence of an educational consultant in master's students, the development of the ability to analytical, expert and project activities, increasing the level of autonomy, reflexivity and readiness for professional self-development. A special role in this process is played by the consulting laboratory "ConsultEdu Lab", which acts as an innovative scientific, methodological and organizational environment for the integration of theoretical training with the practice of educational consulting, in particular in the field of creation and examination of electronic educational resources.

Key words: *consulting, educational consulting, master's students, educational sciences, educational programs, higher education, professional training, methodological approaches, digitalization, organizational and pedagogical conditions.*